

**ЦЕНТРАЛЬНА МІСЬКА ПУБЛІЧНА
БІБЛІОТЕКА**

**ІНФОРМАЦІЙНО- БІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ВІДДІЛ**

**Сузір'я
Шевченківських
лауреатів (2018-...)**

**Рекомендаційно-бібліографічний
покажчик**

Краматорськ, 2018

Укладачі:

Побєдаш Г.А.

Труш Н.В.

Комп'ютерний набір:

Побєдаш Г.А.

Відповідальний за випуск:

Труш Н.В.

**Сузір'я Шевченківських лауреатів (2018-...) [Текст]:
рекомендаційно-бібліографічний покажчик / уклад.: Побєдаш
Г.А. – Краматорськ, 2018.- 16 с.**

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №60/2018

Про присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка

На підставі подання Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка постановляю:

1. Присудити Національну премію України імені Тараса Шевченка 2018 року:

АНДІЄВСЬКІЙ Еммі Іванівні, письменниці, громадянці Сполучених Штатів Америки - за книги поезій "Щодення: перископи", "Маратонський біг", "Шухлядні краєвиди", "Бездзигарний час", "Міста-валети";

МАКОВУ Павлу Миколайовичу, художникові - за мистецький проект "Втрачений Рай";

ПЛОХІЮ Сергію Миколайовичу, публіцистові, громадянину Сполучених Штатів Америки - за книгу "Брама Європи";

ПОЛЬОВІЙ Вікторії Валеріївні, композиторові - за хорову симфонію на канонічні тексти "Світлі піснеспіви";

ТИХОМУ Володимирі Вікторовичу, режисерові, ПЛУНСЬКОМУ Ярославу Леонідовичу, операторові, СТЕЦЕНКУ Сергію Олександровичу, операторові, ГРУЗІНОВУ Юрію Георгійовичу, операторові, громадянину Російської Федерації - за цикл історико-документальних фільмів про Майдан 2014 року.

2. Установити на 2018 рік розмір Національної премії України імені Тараса Шевченка 240 тисяч гривень кожна.

Президент України П.ПОРОШЕНКО

7 березня 2018 року

Е́мма Іва́нівна Анді́євська — українська письменниця, поетеса і художниця.

Емма Андієвська є автором двадцяти дев'яти поетичних збірок, п'яти книжок короткої прози, трьох романів та понад дев'яти тисяч картин. Художні виставки художника

проходили в США, Канаді, Франції, Німеччині, Австралії, Бразилії, Ізраїлі, Україні та Швейцарії. Поетеса є членом Національної спілки письменників України з 1994 року, українського ПЕН-клубу та Професійного об'єднання художників Баварії. Більшу частину свого життя Андієвська провела поза Україною, проживаючи в Мюнхені та Нью-Йорку.

Емма Андієвська народилася у 1931 році у місті Сталіно (Донецьк). Батько письменниці був хіміком-винахідником, мати була агрономом за освітою і пізніше працювала вчителькою біології. Через дуже часті важкі хвороби, більшість шкільних предметів Емма Андієвська здавала екстерном. З дитинства Андієвська мала феноменальну пам'ять. Хворобливість дитини змусила родину у 1937 році переїхати спочатку до Вишгорода, а згодом — у 1939 році — до Києва.

У 1955–1957 рр. Андієвська працювала фрілансером на радіо «Свобода» у Мюнхені. У 1957 році мисткиня закінчила Український вільний університет за спеціальностями філософія та філологія, захистивши у Володимира Державина магістерську роботу на тему «Причинки до засадничих питань з новітньої української метрики». Того ж року письменниця з усією родиною переїхала до Нью-Йорка, де працювала у Norcross Greeting

Card Company, перевіряючи дизайн вітальних листівок. У Нью-Йорку Емма Андієвська також працювала бібліотекаркою у медичній бібліотеці разом з Мирославом Лабунькою — майбутнім ректором Українського вільного університету.

У 1959 році Андієвська вийшла заміж за літературного критика, есеїста та письменника Івана Кошелівця, з яким прожила все життя аж до смерті чоловіка. Після одруження подружжя повернулося до Німеччини у Мюнхен. Андієвська щорічно на місяць їздила у США, щоб у 1962 році отримати американське громадянство. Письменниця знала багатьох відомих митців та письменників — вихідців з України.

Пропрацювавши фрілансером на радіо «Свобода» з 1959 по 1963 рр., Емма Андієвська лишалася штатним працівником радіо до 1995 року. За цей час вона працювала диктором, сценаристом, режисером і редактором українського відділення радіо «Свобода».

Працюючи на радіо, Андієвська не мала багато часу на власну творчість. Нині письменниця живе у Мюнхені, де інтенсивно працює над своїми творами, іноді по вісімнадцять годин на добу. У 1992 р. авторка вперше після довгого часу побувала в Україні. Після 2000 р. Андієвська декілька разів відвідала свою малу батьківщину — Донеччину. Там вона мала виставку картин у Донецькому художньому музеї, презентацію та зустріч із земляками у конференційній залі художнього музею, відвідувала Український культурологічний центр м. Донецька.

Характерними для творчості Андієвської є поетика сюрреалізму, ускладненість композиції й тексту в прозі. Деякі дослідники також відзначають ознаки

постмодернізму в творах Андіївської. У творах Андіївської нерідко є тонкий гумор. Дослідники творчості письменниці також відзначають безпосередність та певну «дитячість» сприйняття та зображення світу у творах автора, ніби добре знайомі речі побачено вперше. Зокрема, один із дослідників творчості письменниці, відомий український культуролог, філософ та головний редактор часопису «І» Тарас Возняк пише: Від традиційних текстів твори Андіївської відрізняє щонайперше невідповідність її логіки логіці, до якої ми звикли. Причому це не вибрик, а її органіка. Ламаючи логіку суцього, вона, власне, й пробує з нього вирватись, а прирощені в її поетичному акті нові регіони суцього диктують уже свою, до того «не наявну» логіку»

Про творчий доробок Емми Андіївської написано ряд дослідницьких робіт та дисертацій, але у багатьох аспектах її творчість лишається мало дослідженою. Тим не менш, літературний доробок Андіївської продовжує цікавити українські літературні та наукові кола. Зокрема, за ініціативою Марка Роберта Стеха, відомим українським часописом «Кур'єр Кривбасу» 2004 рік був оголошений роком Емми Андіївської. Таким чином усі номери журналу за 2004 рік та три номери за 2005 рік були присвячені аналізу творчості та публікаціям творів авторки. Про творчість автора писали відомі літературознавці Данило Гусар-Струк, Юрій Шевельов, Іван Фізер, Еммануїл Райс та представники Нью-Йоркської групи Богдан Рубчак, Марія Ревакович та Богдан Бойчук.

Поезія

Власні поезії автор почала друкувати у діаспорній українській пресі починаючи з 1949 року. Перша поетична збірка «Поезії» (1951 рік) викликала захоплення літературної критики. Відтоді автор публікувала всі свої твори під іменем Емма Андієвська. Поетична збірка «Вілли над морем» у 2001 році номінувалася на Національну премію України ім. Т. Г. Шевченка.

Її творам характерна компактність та висока асоціативність. Кожне поняття та слово в поезії Андієвської є цілою групою асоціативних зв'язків і значень. Поетка часто опускає дієслова і змушує читача заповнювати пропущене на власний розсуд. Це робиться автором для підвищення смислової насиченості творів. У своїх поетичних творах Андієвська широко використовує навскісні рими та дисонанси, таким чином свідомо підвищуючи емоційну напругу при прочитанні.

Проза

Емма Андієвська є автором трьох романів. Перший — філософський роман «Герострати» (1950–1952 рр.) — автор почала писати у віці дев'ятнадцяти років реагуючи на новелу Жана-Поля Сартра «Герострати». Письменниця написала п'ять варіантів роману, опублікувавши лише останній із них у 1970 році.

Другий роман під назвою «Роман про добру людину» був написаний у 1964–1968 рр.

Третій — «Роман про людське призначення» — автор писала протягом десяти років з 1970 по 1980 рр. Унікальними за своєю довжиною і складністю є речення Емми Андіївської. У її романах одне речення може сягати десяти і п'ятнадцяти сторінок. Зараз письменниця працює над своїм новим романом «Лабіринт». Фрагмент цього роману, розпочатого 1981 року, надруковано у канадському часописі «Термінус».

Емма Андіївська є також автором короткої прози — збірки оповідань «Подорож» (1955), «Тигри» (1962), «Проблема голови» (2000), збірки «Казки Емми Андіївської» (2000) та твору «Джалапіта» (1962). Деякі з творів письменниці мають відношення до її картин.

Переклади на іноземні мови

Дещо з короткої прози письменниці було перекладено англійською і французькою мовами. Твір Андіївської «Джалапіта» був перекладений російською та англійською мовами. Сто сонетів автора було перекладено івритом. Декілька віршів поетеси ввійшли у збірку віршів сучасних українських поетів німецькою та польською мовами. Кілька творів авторки були перекладені на есперанто.

Малярство

Як художниця - авангардистка, Емма Андієвська створила понад 9000 картин, хоч ніколи і не отримувала формальної мистецької освіти. Статті про творчість Андієвської представлені в ряді західних та українських мистецтвознавчих енциклопедій. Було випущено десять каталогів з картинами Емми Андієвської різних періодів її творчості.

Ранні роботи малярки були виконані аквареллю, а пізніші — здебільшого акриловими та олійними фарбами. Майстриня використовує передовсім акриль через свою швидку техніку малювання. Специфічним художнім прийомом Андієвської є повторне накладання фарби на полотно — до двадцяти п'яти разів. Таким чином вона створює стереоскопічний ефект рухомих фарб, помітний, коли дивитися на картини під різними кутами зору.

Публічний дебют Андієвської як художниці відбувся у 1956 році на виставці у Мюнхені, проведеної на радіо «Свобода» на Обервізенфельді. Наступні виставки відбулися в США, Канаді, Франції, Німеччині, Австралії, Бразилії, Ізраїлі, Італії, Іспанії, Саудівській Аравії та Швейцарії. З 1992 року виставки малярки відбуваються і в Україні. Чимало творів авторки є експонатами різних музеїв світу та мистецьких колекцій приватних осіб. Зокрема, роботи Емми Андієвської мають Український музей у Нью-Йорку (США), Львівська картинна галерея, Львівський державний музей «Палац культури», Музей етнографії та художнього промислу (Львів), Державний музей літератури (Київ), Галерея «Засів» (Харків), Харківський художній музей, Український Вільний

Університет (Мюнхен, Німеччина), Український гуманітарний ліцей при Київському університеті, Університетський музей «Києво-Могилянської академії», Музей Л. Томи (Шварцвальд, Німеччина), Клементіnum (Прага, Чехія), Донецький обласний художній музей, Музей Шарлоти Цандер (замок Бьонніггайм, Німеччина), Музей Емми Андіївської при Чернівецькому університеті.

Прикладом поєднання поезії та малярства є альбом Андіївської «Мова сну = сегменти». Це збірка абстрактних картин з написами-віршами, які асоціативно пов'язані з зображеннями. В альбомі відтворено образи сновидінь. З іншого боку, і на поезія Андіївської зазнає впливу візуального мистецтва.

Нагороди

1984 — лауреат літературної премії Фундації Тетяни та Омеляна Антоновичів за «Роман про людське призначення».

2002 — кавалер ордена «За інтелектуальну відвагу» незалежного культурологічного часопису «І».

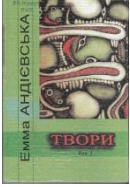
2003 — міжнародна літературна премія «Тріумф».

2009 — премія «Глодоський скарб».

2011 — «Золота грамота» Донецького Товариства української мови імені Т. Г. Шевченка.

2018 — Національна премія України імені Тараса Шевченка.

Бібліографія

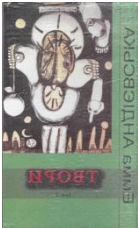

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Твори: В 10-ти т. [Текст]. Т.1 / Е. Андієвська. - Мюнхен; Хмельницький : Поділля, 2004. - 240 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

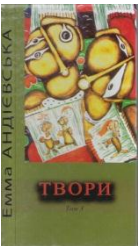

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Твори: В 10-ти т. [Текст]. Т.2 / Е. Андієвська. - Хмельницький : Поділля, 2006. - 288 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Твори в десяти томах [Текст]. Т.3 / Е. Андієвська. - Дрогобич : Святослав Сурма, 2007. - 352 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Бездзигарний час [Текст] : поезії / Е. Андієвська. - К.: ТОВ Журнал "Всесвіт", 2013. - 304 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Ідилії [Текст] : сонети / Е. Андієвська. - К. : Всесвіт, 2009. - 252 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

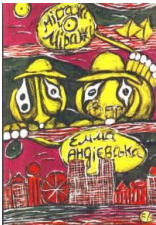

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Ламані коани [Текст] : білі вірші та сонети / Е. Андієвська. - К. : ВД "Всесвіт", 2011. - 256 с.

Имеются экземпляры: ИБО (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Міражі [Текст] : сонети / Е. Андієвська. - К. : Всесвіт, 2009. - 248 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Міста-валети [Текст] : сонети й білі вірші / Е. Андієвська. - К. : ТОВ Журнал "Всесвіт", 2012. - 256 с.

Имеются экземпляры: ИБО (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Мутанти [Текст] : сонети / Е. Андієвська. - К. : ВД "Всесвіт", 2010. - 248 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Півкулі і конуси [Текст] : Сонети / Е. Андієвська. - К. : Всесвіт, 2006. - 168 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Погляд з кручі [Текст] : Сонети / Е. Андієвська. - К. : Всесвіт, 2006. - 176 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Рожеві казани [Текст] : Сонети / Е. Андієвська. - К. : Всесвіт, 2007. - 220 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

84.4Укр7

A65

Андієвська, Е. Фульгурити [Текст] : Сонети / Е. Андієвська. - К. : Всесвіт, 2008. - 230 с.

Имеются экземпляры: КХ (1)

Про Емму Андієвську в періодичних виданнях

Чумак, Г. Повернення Емми Андієвської. [Текст] / Г. Чумак // Схід. - 2006. - N 2. - С. 3-4.

Кл.слова: Андиевская Э., художница

Имеются экземпляры: ИБО (1)

Дроздовський, Д. Сонети Емми Андієвської як вияв катахретичної свідомості [Текст] / Д. Дроздовський // Слово і час. - 2009. - N 10. - С. 26-38.

Имеются экземпляры: ОП (1)

Ковалів, Ю. У лабіринтах метафори Емми Андієвської (50 - 80 - і роки) [Текст] / Ю. Ковалів // Слово і час. - 2010. - N 9. - С. 23-30.

Имеются экземпляры: ОП (1)

Шаф, О. Образи геометричних фігур у сонетах Емми Андієвської останнього десятиріччя [Текст] : збірки "Півкулі і конуси", "Рожеві казани" / О. Шаф // Слово і час. - 2010. - N 10. - С. 71-76.

Имеются экземпляры: ОП (1)

91.9

А 65

Емма Андiєвська: Життя і творчість [Електронний ресурс] : бібліографічний покажчик / сост. О. В. Кучерява. - Донецьк : Донецька областна універсальна научна бібліотека ім. Н.К.Крупської, 2008. - 80 с.

Кл.слова: Андриевская

Имеются экземпляры: ИБО (1)

Римар, Н. В. Емма Андiєвська. "Казки про яян" [Текст] / Н. В. Римар // Все для вчителя. - 2014. - N 10. - С. 119-121

Кл.слова: Эмма Андиевская, урок

Имеются экземпляры: ОП (1)

